

Rola immersji językowej poprzez zabawę

W dzisiejszym globalnym świecie umiejętność posługiwania się więcej niż jednym językiem jest niezwykle cenna, a być może nawet niezbędna. Bez wątpienia lingua franca współczesnego świata jest angielski, stąd dla większości rodziców to właśnie ten język jest pierwszym i oczywistym wyborem, gdy decydują o wyborze ścieżki edukacyjnej swych nawet bardzo małych dzieci. Immersja językowa to skuteczna, naturalna i niewymuszona metoda nauczania, która pozwala dzieciom zanurzyć się w nowym języku, umożliwiając im płynne, bez wysiłkowe przyswajanie nowej kompetencji.

Neurobiolodzy jednogłośnie podkreślają, że optymalny moment na naukę języka obcego to pierwsze dziesięć lat życia z powodu znacznej plastyczności mózgu w tym okresie. Rozpoczęcie nauki języka obcego we wczesnym dzieciństwie jest możliwe dzięki otwartości malucha na nowe przeżycia, chęci odkrywania świata, skłonności do eksperymentowania oraz potrzebie porozumiewania się z innymi. Tak zaznacza Arnold Gesell, amerykański psycholog kliniczny, pediatra oraz profesor na Uniwersytecie Yale.

Wyjątkowy filozof, Ludwig Wittgenstein, znany z badań nad językiem, stwierdził, że ograniczenia naszego języka wyznaczają granice naszego postrzegania rzeczywistości. Dlaczego więc nie rozszerzyć tych granic, ucząc najmłodszych języków obcych?

To nie jest nowość, że dzieci przyswajają język w sposób niezwykle naturalny. W ciągu kilku krótkich lat mogą osiągać rezultaty, o jakich dorośli mogą tylko marzyć. Czemu tak się dzieje? Przede wszystkim dlatego, że dzieci są z natury ciekawe otaczającego je świata. W miarę upływu czasu, dorośli tracą tę ciekawość, a to właśnie ona umożliwia nam zdobywanie wiedzy w wielu dziedzinach. Dodatkowo, dzieci nie zniechęcają się błędami w gramatyce czy słownictwie, a niektórzy eksperci w dziedzinie języków uważają, że dzieci odczuwają język nie tylko umysłowo, ale także całym swoim ciałem.

Z tego względu kluczowe w nauce języków obcych jest wybranie takiej metody, która będzie dostosowana do etapu rozwoju dziecka i skutecznie wzbudzi jego zainteresowanie językiem. Jaką metodą jest najlepsza? Naturalnie, nauka poprzez zabawę! Gry i aktywności sprawiają, że dzieci doświadczają pozytywnych emocji i łatwiej nawiązują relacje w grupie. Jakie są zalety takich form aktywności w nauce języków? Anna Jaroszewska podkreśla wiele korzyści, które się z tym wiążą. Przede wszystkim, przez rozwijanie zasobów słownictwa i umiejętności

komunikacyjnych, dzieci również rozwijają: pamięć, spostrzegawczość, zdolność koncentracji, potrzebę wyrażania siebie, znajomość innych krajów i kultur. Gry i zabawy umożliwiają dzieciom dostrzeganie powiązań między informacjami o danym języku obcym a ich ojczystym językiem. Chociaż gry są istotną częścią nauki języków obcych, to zabawy ruchowe pełnią tu znaczącą rolę, jeśli nie najważniejszą. Te aktywności służą nie tylko poprawie umiejętności fizycznych, ale także intelektualnych. Dodatkowo, są idealne dla dzieci, które borykają się z nadpobudliwością i trudnościami z kontrolowaniem emocji. Dzieci w wieku 5-7 lat uczą się nowych zwrotów i słówek w sposób automatyczny i pamięciowy, angażując przy tym całe ciało i zmysły. Każde dziecko rozwija się na swój unikalny sposób, a zabawy ruchowe wspierają zapamiętywanie jak największej ilości zwrotów i słówek. Najczęściej wykorzystywane metody to piosenki, które nauczyciele łączą z tańcem lub poleceniami. Dzieci wielokrotnie powtarzają wyrażenia i nieświadomie je zapamiętują. Rysowanie, malowanie czy wycinanie również są częścią zabaw ruchowych. Wierszyki, rymowanki i opowiadania oferują szerokie możliwości w rozwijaniu wyobraźni oraz spontanicznego powtarzaniu konkretnych zwrotów.

Metoda Montessori, stworzona przez dr Marię Montessori, włoską lekarzkę, twórczynię unikalnej metody wychowawczej, która w centrum uwagi stawia dziecko i opiera się na szacunku do dziecka, indywidualnym podejściu do jego potrzeb oraz nauce przez konkretne, praktyczne działania.

Maria Montessori zauważyła, że dzieci w wieku do 6 lat przechodzą przez tzw. fazy wrażliwe, które są okresami szczególnej podatności na naukę określonych umiejętności i zachowań. Jedną z najważniejszych cech tego okresu jest tzw. chłonny umysł (absorbent mind), który pozwala dzieciom przyswajać wiedzę w sposób niemal organiczny, bez świadomego wysiłku. Małe dzieci są wprost stworzone do chłonięcia wiedzy i zdobywania nowych kompetencji poprzez samodzielnie podejmowane aktywności, w tym głównie zabawę.

W tym okresie swego życia dzieci uczą się poprzez bezpośrednie doświadczenia i interakcje z otoczeniem, co czyni immersję językową szczególnie skuteczną i sensowną. Właśnie dzięki chłonnemu umysłowi dzieci są w stanie przyswoić więcej niż jeden język jednocześnie, co jest zresztą naturalną konsekwencją wychowywania dzieci w rodzinach dwujęzycznych. Montessori podkreślała, że wczesna edukacja językowa jest nie tylko możliwa, ale wręcz naturalna i zgodna z biologicznymi predyspozycjami dzieci. Coraz częstsze są obecnie głosy badaczy wskazujące, że wczesne nauczanie nawet trzech języków nie przekracza możliwości dzieci i nie wpływa negatywnie na ich tempo rozwoju językowego. W początkowym okresie zdobywania kompetencji

językowych w więcej niż jednym języku pojawić się może zjawisko mieszania języków, ale zanika ono samoczynnie na kolejnych etapach rozwoju i nie pozostawia negatywnych skutków.

Podsumowując rolę zabawy w procesie nauczania języka angielskiego, warto mieć na uwadze, iż wspiera ona rozwój umiejętności poznawczych, społecznych, emocjonalnych oraz motorycznych. Szczególnie istotna jest w nauce języków obcych, gdyż aktywne uczestnictwo i interakcje angażują różne części mózgu, co sprzyja trwałemu zapamiętywaniu oraz swobodnemu używaniu nowego języka.

Sam Albert Einstein stwierdził, że: „**Zabawa to najwyższa forma naukowego dochodzenia.** ”

Sabina Urbaś - Bednarz

Bibliografia:

Dakowska M., Teaching English as a foreign language: a guide for professionals, Warszawa, 2005, PWN.

Frosztęga-Ryszawy R., Uczenie się języków obcych w świetle neurobiologii, Przegląd Edukacyjny 3/4, (102/103).

Jaroszevska A., Gry i zabawy w nauczaniu języków obcych dzieci w młodszym wieku szkolnym w kontekście wielokulturowości, Poznań, 2008.